

Światowy Dzień Zdrowia 7 kwietnia 2024 „Moje zdrowie, moje prawo”.

Na całym świecie prawo milionów ludzi do zdrowia jest coraz bardziej zagrożone. Choroby i katastrofy są głównymi przyczynami śmierci i niepełnosprawności. Konflikty niszczą życie, powodując śmierć, ból, głód i cierpienie psychiczne. Spalanie paliw kopalnych powoduje jednocześnie kryzys klimatyczny i odbiera nam prawo do oddychania czystym powietrzem, a zanieczyszczenie powietrza w pomieszczeniach i na zewnątrz zabija życie co 5 sekund.

Rada WHO ds. Ekonomiki Zdrowia dla Wszystkich ustaliła, że co najmniej 140 krajów uznaje w swoich konstytucjach zdrowie za prawo człowieka. Jednak kraje nie uchwalają i nie wdrażają w praktyce przepisów zapewniających swoim obywatelom prawo dostępu do usług zdrowotnych. Potwierdza to fakt, że w 2021 r. co najmniej 4,5 miliarda ludzi – ponad połowa światowej populacji – nie było w pełni objętych podstawowymi usługami zdrowotnymi.

Aby stawić czoła tego typu wyzwaniom, Światowy Dzień Zdrowia w 2024 r. brzmi: „Moje zdrowie, moje prawo”.

Tegoroczny temat został wybrany tak, aby bronić prawa każdego i wszędzie do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji.

Temat zdrowia dotyczący praw człowieka.

Zdrowie jest podstawowym prawem każdego człowieka. Zdrowie jako prawo człowieka zostało uznane w Konstytucji WHO (1948), Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948) oraz wielu międzynarodowych i regionalnych traktatach dotyczących praw człowieka. Wszystkie państwa członkowskie WHO ratyfikowały co najmniej jeden traktat uznający prawo do najwyższego osiągalnego standardu zdrowia fizycznego i psychicznego.

Oznacza to, że kraje mają zobowiązania prawne, uznając jednocześnie, że do ich pełnego wypełnienia potrzebny jest czas i zasoby. Niektóre bezpośrednie obowiązki krajów obejmują gwarancje niedyskryminacji i równego traktowania w zdrowiu. Prawo do zdrowia obejmuje uprawnienia, takie jak prawo do kontroli własnego zdrowia, świadomej zgody, nienaruszalności cielesnej i udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących zdrowia. Obejmuje także wolności, takie jak wolność od tortur, złego traktowania i szkodliwych praktyk.

Prawo do zdrowia jest ściśle powiązane i zależne od realizacji innych praw człowieka, w tym prawa do życia, wyżywienia, mieszkania, pracy, edukacji, prywatności, dostępu do informacji oraz wolności zrzeszania się, zgromadzeń i przemieszczania się. Obejmuje zarówno niedyskryminujący dostęp do wysokiej jakości, terminowych i odpowiednich usług i systemów zdrowotnych, jak i do podstawowych czynników warunkujących zdrowie.

Program na rzecz Równości Płci, Praw Człowieka i Równości Zdrowotnej.

Potrzeby zdrowotne milionów ludzi na całym świecie nie są zaspokajane z powodu nierówności, dyskryminacji i łamania praw człowieka. Wyobrażamy sobie świat, w którym wszyscy ludzie osiągają najwyższy możliwy standard zdrowia i dobrego samopoczucia, gdzie celebrowana jest wszelkiego rodzaju różnorodność, prawa człowieka są promowane, chronione i przestrzegane, równość płci i równość w zdrowiu są normą oraz bariery dla

i dobrostanu są usuwane.

Nasza praca skupia się wokół trzech obszarów:

1. Nierówności w zdrowiu są systematycznie identyfikowane, monitorowane i eliminowane.
2. Wdrożenie na dużą skalę podejścia do zdrowia uwzględniającego specyfikę płci i transformujące płć.
3. Prawo człowieka do zdrowia i prawa człowieka związane ze zdrowiem są szanowane, chronione i przestrzegane. Departament wykorzystuje przywództwo WHO, wiedzę techniczną oraz przyczynia się do tego, aby przyspieszyć postęp w zakresie równości płci, praw człowieka i równości w zdrowiu. Przewodzi także wysiłkom w zakresie budowania potencjału w zakresie uwzględniania problematyki płci, równości i praw człowieka we wszystkich programach WHO, ściśle współpracując z rosnącą w całej organizacji siecią punktów kontaktowych ds. równości płci, praw człowieka i równości w zdrowiu.

Źródło:

<https://www.who.int/news-room/events/detail/2024/04/07/default-calendar/world-health-day-2024-my-health-my-right>